

Центр політичних досліджень
Кафедра політології

Юрій Мацієвський, Віталій Лебедюк

ЯК ПИСАТИ НАУКОВІ РОБОТИ З ПОЛІТОЛОГІЇ?

Навчальний посібник

Острого
Видавництво Національного університету «Острозька академія»
2015

УДК 32
ББК 66
М 36

*Рекомендовано до друку навчально-методичною радою
Національного університету «Острозька академія»
(протокол № 4 від 24 лютого 2015 року)*

Рецензенти:

Ярош О. Б., доктор політичних наук, професор кафедри політології та державного управління Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Вербець В. В., доктор педагогічних наук, професор кафедри політології та соціології Рівненського державного гуманітарного університету;

Старіш О. Г., доктор політичних наук, професор кафедри політології Національного університету «Острозька академія»

Мацієвський Ю. В. Як писати наукові роботи з політології? : [навчальний посібник] Видання друге, перероблене і доповнене / Ю. В. Мацієвський, В. М. Лебедюк. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. – 148 с.

У навчальному посібнику автори пропонують відповіді на питання, що стосуються методології дослідження. У десяти розділах розглянуто його основні етапи – від формулювання проблеми до аналізу та інтерпретації даних. Особливу увагу зосереджено на послідовності дослідницьких кроків, використанні кількісних методів, написанні тексту та його оформленні.

Рекомендовано студентам, аспірантам, науковцям і всім, хто цікавиться питаннями політичних досліджень.

УДК 32
ББК 66

© Видавництво Національного університету
«Острозька академія», 2015

© Мацієвський Ю. В., Лебедюк В. М., 2015

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ I. ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	6
РОЗДІЛ II. ТИПИ ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	8
РОЗДІЛ III. ДОСЛІДНИЦЬКІ КРОКИ	13
3.1. Формулювання проблеми дослідження	15
3.2. Формулювання теорії	20
3.3. Операціоналізація теорії	21
3.4. Створення теорії: поняття і гіпотези в політології	22
3.4.1. Структура теорії	23
3.4.2. Перевірка теорії	27
3.4.3. Формулювання та різновиди гіпотез	29
3.4.4. Операціоналізація і вимірювання	31
3.4.5. Операційні визначення	33
3.4.6. Вимірювання	34
3.4.7. Робоча гіпотеза	36
3.4.8. Помилки вимірювання	37
3.5. Вибір методів дослідження	38
3.6. Збір даних	40
3.7. Аналіз та інтерпретація даних	41
РОЗДІЛ IV. МЕТОДИ ПОЛІТОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	45
4.1. Вимірювання: типи шкал	46
4.1.1. Номінальна шкала	48
4.1.2. Порядкова шкала	49
4.1.3. Метрична шкала	51
4.2. Кількісні методи дослідження	53
4.2.1. Частотний аналіз	55
4.2.2. Критерій Пірсона χ^2	57
4.2.3. Коефіцієнти зв'язку	59
4.2.4. Регресійний аналіз	62
4.2.5. Кластерний аналіз	69
4.2.6. Факторний аналіз	74
4.2.7. Контент-аналіз	77

4.3. Якісні методи	80
4.3.1. Дискурс-аналіз	80
4.3.2. SWOT-analysis	87
РОЗДІЛ V. ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ З ДИЗАЙНУ	
ДОСЛІДЖЕННЯ	92
5.1. Формулювання теми, мети, предмету і завдань дослідження	92
5.2. Робота з літературою та джерелами	95
5.3. Складання й узгодження плану	100
5.4. Написання тексту дослідження	102
РОЗДІЛ VI. ЯКІ Є ВИМОГИ ДО НАУКОВИХ РОБІТ?	106
РОЗДІЛ VII. СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВИХ РОБІТ	110
РОЗДІЛ VIII. ПРАВИЛА БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ	119
8.1. Оформлення джерел та літератури	119
8.2. Покликання на джерела та літературу	124
РОЗДІЛ IX. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ І ЗАХИСТ РОБОТИ	127
9.1. Роль наукового керівника	129
РОЗДІЛ X. ЯК ПИСАТИ НАУКОВУ СТАТТЮ, РЕФЕРАТ	131
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	139
ТЕЗАУРУС	141
ДОДАТКИ	143

ВСТУП

Навчання студента в університеті передбачає набуття не лише теоретичних знань, а й практичних умінь. Для політологів чи не найбільшим є вміння проводити дослідження і подавати їх у вигляді текстів, які своєю чергою, можна поділити на навчальні, наукові і науково-популярні. Спектр перших охоплює не лише курсові, бакалаврські чи магістерські роботи; сюди належать і бібліографічні описи літератури, різні есе, анований переказ праці (реферат) чи критичний відгук про неї. До наукових текстів належать статті, колективні чи індивідуальні монографії, тематичні збірники і дисертації. Популярно-наукові – це тексти, написані на суспільну тематику, які найчастіше є реакцією на якусь подію чи явище. Метою таких публікацій є привернення уваги громадськості до певного питання.

Проведення досліджень і їх презентація у вигляді письмових робіт – це окремі вміння. У цьому посібнику ми спробуємо їх поєднати, пропонуючи типові рекомендації з методики досліджень, а також їх презентації у формі навчальних письмових робіт, зокрема курсових, бакалаврських і магістерських. Крім того, ми пояснимо, як треба писати інші види робіт.

Досвід підготовки письмових робіт не лише допоможе вдосконалити і поглибити набуті в процесі навчання знання, але й виробити вміння самостійно презентувати результати своїх досліджень, думок, рефлексій щодо політичних подій чи текстів інших авторів.

Навчальне видання

Юрій Мацієвський, Віталій Лебедюк

ЯК ПИСАТИ НАУКОВІ РОБОТИ З ПОЛІТОЛОГІЇ?

Навчальний посібник

Головний редактор *Ігор Пасічник*

Технічний редактор *Роман Свинарчук*

Комп'ютерна верстка *Наталії Крушинської*

Художнє оформлення обкладинки *Катерини Олексійчук*

Формат 42x30/4. Ум. друк. арк. 8,6. Наклад 50 пр. Зам. № 28–15
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура «TimesNewRoman»

Оригінал-макет виготовлено у видавництві
Національного університету «Острозька академія»,
Україна, 35800, Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 1 від 8 серпня 2000 року.

Видавець СПД Свинарчук Р. В.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 27 від 29 липня 2004 року.
Тел. (+38067) 771 28 70, e-mail: 35800@ukr.net.